

A MAGYAR NYELVŰ SZÍNJÁTSZÁS FEJLŐDÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI KÁRPÁTALJÁN A RENDSZERVÁLTÁS ÉVEIBEN

SZUPERÁK ALEXANDRA

PhD-hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest),
Bölcsészettudományi Kar, Irodalomtudományi Doktori Iskola
e-mail: szuperak92@freemail.hu

A kárpátaljai magyar nyelvű színjátszás problémákkal és nehézségekkel teli utat járt be a hazai és nemzetközi sikere-
kig. Miután a második világháború után a szovjethatalom szinte teljesen megszüntette a magyar nyelvű előadásokat
a vidéken, csupán az amatőr színészekkel dolgozó Beregszászi Népszínház tartott ki a magyar nyelvű színházi kultúra
megőrzésében. A rendszerváltás kora azonban nemcsak gazdasági és politikai változásokat hozott magával, de fejlődési
lehetőségeket is tartogatott a kisebbségi kultúrák számára. Ennek eredményeként jött létre a Beregszászi Illyés Gyula
Magyar Nemzeti Színház, amely Kárpátalja első hivatalos magyar nyelvű színházává nőtte ki magát.

ABSTRACT

Закарпатський угорськомовний театр пройшов довгий і тернистий шлях, поки досяг успіху як на національ-
ній, так і на міжнародній арені. На Закарпатті у селах після Другої світової війни радянська влада практично
повністю скасувала виступи угорською мовою, лише Берегівський народний театр, з метою збереження угор-
ської театральної культури, здійснював театральні постановки угорською мовою з акторами-любителями.
Проте, після оголошення незалежності України, прийшли позитивні зміни не лише у політичному та еконо-
мічному плані, але й у розвитку культури, в тому числі і театральній, національних меншин. У результаті
був створений Угорський національний театр імені Дюлі Іййеши, який став першим офіційним угорськомов-
ним театром на Закарпатті.

Készülő disszertációmban azt a célt tűztem ki magam elé, hogy részletesen bemutas-
sam Kárpátalja magyar nyelvű színjátszását
a rendszerváltástól napjainkig. Olyan témá-
ról beszélünk, amelynek vizsgálata minden
időben aktuális, de különösen ma, a XXI.
század eleji kárpátaljai magyar szellemi élet-
ben, amikor történelmi jogosultságunk, szár-
mazásunk, múltunk bizonyítására, megóvá-
sára kényszerülünk. Aktualitással bír a téma
annak kapcsán is, hogy a budapesti Nemzeti
Színház igazgatója Vidnyánszky Attila kár-
pátaljai származású rendező. Kulcsfontosságú
továbbá jelen téma tárgyalása a kárpátaljai élet
szempontjából is, hiszen a mai megváltozott,

felgyorsult valóságban a színház életmentő
mentsvárként szolgálhat a kisebbségi létben.

A magyar nyelvű színjátszás tekintetében leg-
nagyobb fordulópontként a rendszerváltás
éveit tartjuk nyilván, hiszen a szovjethatalom
elnyomásának felszámolása után Kárpátalja
kisebbségi kulturális élete, beleértve a színhá-
zat is, jelentős fejlődésnek indult. Bátran kijel-
enthetjük, hogy a kárpátaljai magyar színját-
szás az újonnan fellépő gazdasági nehézségek
ellenére a rendszerváltás éveitől van folyama-
tosan jelen a hazai és nemzetközi köztudat-
ban. Ahhoz azonban, hogy átlássuk, miért is
a rendszerváltás kora hozta meg az áttörést a

magyar nyelvű színházi fejlődésében, óhatatlanul is vissza kell tekintenünk az előzményekre. Kezdetei egészen az 1800-as évek elejéig nyúlnak vissza. Ez idő tájt jelentek meg Kárpátalján az első vándortársulatok. Akár csak napjainkban már akkor is leginkább két területen összpontosult a magyar színházi élet: Beregszászban és Ungváron. Enyedi Sándor *A határon túli magyar színházművészet kislexikonjában* említést tesz róla, hogy Beregszászban a témára vonatkozó feljegyzések már a reformkorból is fellelhetők, bár elég hiányosan. Amint az egy színházi zsebkönyvből kiderült, 1830 júniusában Berzeviczy Vince kassai társulata látogatott el először Ungvárra, melynek tagjai között volt Déryné Széppataki Róza is (Enyedi 2005). Innentől kezdve egészen a XX. század első feléig színes színházi élet jellemezte Kárpátalját. A legnagyobb törés a második világháború után következett be, amikor is Kárpátalja beolvasztása a szovjet birodalomba a megszállást követően megkezdődött. Hivatalosan Szovjetunió, ezen belül pedig az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság (Українська Радянська Соціалістична Республіка) megyéje lett Kárpátontúli Terület (Закарпатська область) néven. Ezzel pedig elkezdődött a szovjet mintára való átszervezési folyamat, amely nemcsak politikai, de kulturális változásokat is hozott az itt élő kisebbség életében. Színházi tekintetben a szovjethatalom Ungváron megszüntette a magyar nyelvű előadásokat. Az ezt követő években magyar nyelvű színházi élet nem jöhetett létre, sőt maga a színházi élet is csupán kommunista propaganda eszközként volt jelen, amelynek egyetlen célja a „szocialista művelődési eszmény” terjesztése volt (Dupka 2017).

A kárpátaljai magyar nyelvű színházi élet a szovjet érában immáron csak Beregszászban tudott életben maradni, ahol Schober Ottó vezetésével amatőr színészekkel 1952-ben megalakult a Beregszászi Népszínház. Célkitűzésüket legjobban maga Schober Ottó

fogalmazta meg *Színfalak előtt, mögött, nélkül* című munkájában:

„Jómagam és még sokan mások csak később döbrentünk rá arra, hogy itt nem csupán kedvtelésről, szórakozásról és szórakoztatásról van szó, hanem sokkal többről: egy, az anyaországtól elszakított népcsoport, a százhatvan-ezernyi kárpátaljai magyarság anyanyelvének ápolásáról, megőrzéséről. Emellett mindig fontosnak tartottuk a színház megkedveltetését. Vállalt kitűzött célunk nem más, mint hogy elvigyük a magyar szót, a szép magyar beszédet, a színházművészet produkcióit Kárpátalja minél több magyarlakta településére.” (Schober 1996)

Schober Ottó kötetében részletes leírást ad minden egyes eljátszott darabjuk előadásának körülményeiről, ami igencsak számottevő, hiszen 1994-ig több mint negyven darabot mutattak be, melyek között olyan előadások szerepeltek, mint a *János vitéz* (1953), *Liliomfi* (1956), *Mágnás Miska* (1957–58), *Marica grófnő* (1965–66), *Tóték* (1994–95). Az egyik legnagyobb érdeme a Beregszászi Népszínház létrejöttének, ahogy az Schober Ottó szavaiból is leszűrhetjük, hogy társulata nemcsak Beregszászra és Kárpátalja nagyobb városaiba vitte el magyar nyelvű előadásait, hanem nagyobb magyarlakta falvakba is. Az így létrejött úgynevezett tájoló előadások mindig több száz nézőt vonzottak és kitörő sikert arattak egészen a rendszerváltásig, amikor is 1991-ben kihírdették Ukrajna függetlenségét. Innentől kezdve Kárpátalja ukrán fennhatóság alá került. Új korszak kezdődött ezzel a Beregszászi Népszínház életében is. A kialakult és elhúzódó súlyos gazdasági okok miatt egy nehéz, de reménytelen korszak vehette kezdetét. A rendszerváltás éveiben egészen 1994-ig a Beregszászi Népszínház öt darabot állított színpadra. 1990–1991-ben 25 előadást megélt *Csikós* című darabot ját-

szották, amely összesen 4702 nézőt csábított az előadásokra. 1991-ben egy másik darab (*Süt a nap*) is volt a repertoárjukban, amely jócskán kevesebb, mindössze hat előadást élt meg, így nézettsége is jóval kevesebb lett. Rekord nézettséget tudhatott magáénak a 1992–1993-ban bemutatott Nagy Zoltán Mihály híres regényének *A sátán fattyának* színpadi adaptációja, valamint a 1993–1994 között játszott *Sándor, József, Benedek* című előadások, melyek több mint száz előadást megélve, előbbi több mint ötezer, utóbbi pedig hatezernél is több nézőt tudhatott a magáénak. Az 1994 és 1995 között bemutatott Örkény darab a *Tóték*, tíz előadással 2150 nézőt vonzott be (Schober 1996).

A már említett tájoló előadások mellett a Beregszászi Népszínház a rendszerváltás éveiben is többször szerepelt magyarországi színpadokon és rendezvényeken. Állandó vendégei voltak például a Kisvárdai Magyar Nemzetiségi Színházak fesztiváljának. Schober Ottó arról is beszél kötetében, hogy az anyagi nehézségek miatt volt olyan darab, amelyet többször láthatott magyarországi közönség, mint kárpátaljai. A már említett gazdasági okokra vezethető vissza ez az állapot, hiszen amíg a tájoló előadások ráfizetések voltak, addig a magyarországi vendégszereplések kiadásait a vendéglátók teljes mértékben biztosították. Ilyen előadás volt például a *Sándor, József, Benedek*, amelyet 1993-ban Kisvárdán kívül még Gyulaháza, Nagyhalász, Tarpa és Hatvan települések közönsége előtt is eljátszotta a társulat. Valamit ugyanebben az évben felléptek Zsámbékon a Határon Túli és Amatőr Színháztársulat II. találkozóján. Schober Ottó *Színfalak előtt, mögött, nélkül* című kötete, valamint az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet által kiadott *Színháztörténeti füzeteket 1990–1993-ig* a Beregszászi Népszínház által előadott magyarországi vendégjátékait a következő táblázat foglalja össze.

1. táblázat. A Beregszászi Népszínház magyarországi vendégjátékai 1990–1994 között

A darab címe	Társulat	Előadás éve	Helyszín
Csikós	Beregszászi Népszínház	1990	VI. Beregi Ünnepi Hét / Kisvárdai II. Magyar Nemzetiségi Színházak Fesztiválja
Süt a nap	Beregszászi Népszínház	1991	Kisvárdai III. Magyar Nemzetiségi Kisebbségi Színházak Fesztiválja
A Sátán fattya	Beregszászi Népszínház	1992	Kisvárdai IV. Határon Túli Magyar Színházak Fesztiválja, Zsámbék hazai és külföldi amatőr színházak találkozója, Fehérgyarmat, Szatmárcseke, Nyíregyháza, Vásárosnamény
A sátán fattya	Beregszászi Népszínház	1992	Budapest – Magyar Honvédség Művelődési Központja
A sátán fattya	Beregszászi Népszínház	1993	Balassagyarmat – Magyar nyelvű Színháztársulatok és Versmondók I. Nemzetközi Fesztiválja
Sándor, József, Benedek	Beregszászi Népszínház	1993	Kisvárdai, V. Határon Túli Magyar Színházak Fesztiválja, Hatvan, Gyulaháza, Tarpa, Nagyhalász, Zsámbék Határon Túli és Amatőr Színháztársulatok II. Találkozója
Sándor, József, Benedek	Beregszászi Népszínház	1994	Tizsakarád, Cigánd, Dombrád, Baktalórántháza, Nyírkércse, Vásárosnamény, Tizsakerecseny

1993-ban újabb fejezet nyílt a kárpátaljai magyar nyelvű színháztudomány történetében. Megalakult a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház Balácsi József vezetésével. A megalakulás gyökerei a 1988-as évig vezethetőek vissza, amikor is törekvések indultak meg azért, hogy Kárpátalján hivatásos magyar színház jöhessen létre. A Népszínház vezetője, a már többször említett Schober Ottó segítségével tehetségkutató versenyen válogatták ki azokat a fiatalokat, akik majd 1989/1990-ben megkezdhetik tanulmányukat a Kijevi Karpenko Karij Film- és Színháztudományi Főiskolán. A kezdeményezés sikeresnek bizonyult, hiszen ezekből a fiatalokból álló csoportból nőtték ki magukat az újonnan alakult

színház alapító tagjai. Ennek értelmében az addig amatőr színészekkel operáló Népszínház felváltotta a hivatásos színészeket alkalmazó színház, melynek a rendezője Vidnyánszky Attila lett, aki szintén a kijevei főiskolán szerezte meg rendezői diplomáját 1992-ben. Az ukrán–magyar kulturális tárcaközi megállapodás szerint a színészeknek három szemesztert kellett eltölteniük Budapesten, és itt is került sor a vizsgadarabjuk bemutatójára, amely Illyés Gyula *Bál a pusztán* című művének színpadi feldolgozása volt. A társulat Beregszászban először a *Szentivánéji álom* című Shakespeare-darabbal kezdte meg hivatalos működését, Ungváron pedig Brecht *Koldusoperáját* adták elő első ízben, amelyet kitörő örömmel fogadott a közönség (*Dupka* 2017). Természetesen említést kell tennünk arról is, hogy a társulat a sikerek mellett folyamatos anyagi nehézségekkel küzdött, ennek következményeként az évek során többen is kénytelenek voltak beadni a felmondásukat. Trill Zsolt Jászai Mari-díjas színművész, aki itt kezdte pályafutását egy 2009-es interjúban, amelyet a *Színház* folyóiratnak adott, nyíltan beszél ezekről a nehéz évekről. Kornya István kérdésére válaszolva, hogy milyen is volt pontosan a színház helyzete, a következő választ adta:

„Kilátástalan és reménytelen. '94-ben tizenötön kezdtünk játszani, három év múlva az eredeti társulattól már csak ötten maradtunk. Nem volt se színházunk, se pénzünk, de túl voltunk néhány fesztiválmeghíváson. Amikor a *Gyilkosság a székesegyházban* próbáit '96 második felében elkezdjük, már bekapcsolódott a munkába a második kijevei magyar színészosztály tizenöt fős csapata. Egy nagyobb szobányi teremben folytunk a próbák – jó fél évig. Sokat foglalkoztunk a szöveggel, hiszen nemcsak a gondolat, a mondanivaló súlya és sűrűsége miatt bonyolult Eliot műve, hanem azért is, mert verses dráma. A bemutató nem Beregszászban volt – hiszen otthon nemigen volt hol játszunk –, hanem a gyönyörű századfordulós ungvári bábszínházban.” (Kornya 2009)

Mindenképpen szükség volt egy állandó épületre a társulatnak, amely végül a városi hatóság döntése szerint az Oroszlán Szálló és vendéglő lett. Beregszász egyik legszebb épülete volt, de ennek ellenére átalakításra és felújításra szorult. A szükséges munkálatokat ukrán–magyar közös összefogással sikerült megvalósítani. Minden nehézség ellenére a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház csak úgy ontotta magából az újabbnál újabb előadásokat. Az előadások feltérképezésénél legnagyobb segítséget a már említett Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet által kiadott *Színháztörténeti füzeteket* nyújtották, amelyekben évekre lebontva megtalálhatóak, hogy 1993–2000-ig a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház adott színi évadban milyen előadásokat is tekinthetett meg a közönség. A pontos adatokat a következő táblázatba foglaltam össze:

2. táblázat. A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház előadásai 1993–2000 között

A darab címe	Bemutató	Rendező	Díszlet /jelmez
William Shakespeare: Szentivánéji álom	1993	Vidnyánszky Attila	Jelena Bogatirjeva
Bertold Brecht: Koldusopera	1993	Vidnyánszky Attila	Jelena Bogatirjeva
Illyés Gyula: Bál a pusztán	1994	Vidnyánszky Attila	Szinte Gábor
Samuel Beckett: Godot-ra várva	1994	Vidnyánszky Attila	Jelena Bogatirjeva
Vár rád az élet	1995	Vidnyánszky Attila	Vidnyánszky Attila
Jacques Prévert: Éjjeli látogatók	1995	Vidnyánszky Attila	Jurij Lorionov
Giovanni Boccaccio: Solyompecsenye (Dekameron)	1995	Vidnyánszky Attila	Jelena Bogatirjeva
Oscar Wilde: A boldog herceg	1995	Vidnyánszky Attila	Jelena Bogatirjeva
T. S. Eliot: Gyilkosság a Székesegyházban	1997	Vidnyánszky Attila	Balla Ildikó
Anton P. Csehov: Egyfelvonásosok	1997	Vidnyánszky Attila	
John Ford: Kár, hogy K	1998	Vidnyánszky Attila	Gadus Erika
Madách Imre: Az ember tragédiája	1998	Vidnyánszky Attila	Balla Ildikó
Csokonai Vitéz Mihály: Dorottya	1999	Vidnyánszky Attila	
Verebes Ernő: Sardaffass, a hím-boszorkány	2000	Vidnyánszky Attila	Gadus Erika

Az előadásokat többnyire pozitív kritikai visszhang követte. A *Színház* folyóirat internetes portálja összeállított egy csokrot a Vidnyánszky Attila rendezte darabok kritikái közül, melyben olyan színikritikusok írnak pozitív hangvételen a rendező korai darabjairól, mint például Franyó Zsuzsanna dramaturg, Tasnádi István József Attila- és Balázs Béla-díjas drámaíró, forgatókönyvíró, rendező, Koltai Tamás Jászai Mari-díjas magyar újságíró, színikritikus, dramaturg, Gerold László színikritikus, irodalom- és színháztörténész és még sokan mások.

Franyó Zsuzsanna például a 1995-ben a *Magyar Szó* című folyóiratban közölt Vidnyánszky-féle *Dekameron*-kritikájában értelmes, érdekes előadásként aposztrofálja az előadást, amely minden tekintetben alapos, és kiváló összhangot teremt a zenei aláfestéssel a hangulatváltások és színpadkép között. Tasnádi István ugyanezen mű kapcsán a *Criticai Lapokban* arról ír, hogy a rendező mennyire „ötletesen szűkíti a ráérősen anekdotizáló prózát”. (Varga 2014) Joób Sándor *Szertartás-tragédia* című kritikájában *Az ember tragédiája* című előadást veszi górcső alá, és a következőket írja róla:

„A Beregszászi Illyés Gyula Színház előadása egészen egyértelműen nem az ismeretterjesztés, hanem a művészet kategóriájába tartozik. Művészet: nem nagybetűvel, hanem művészet, sok munkával, összpontosítással, belülről jövő erővel, de kételyekkel és hibákkal is.” (Varga 2014)

Akárcsak a Beregszászi Népszínház, úgy a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház is élt a külföldi vendégszereplések lehetőségével. Ellentétben a Népszínházzal, társulatuk már a vidéki színházak és fesztiválok mellett többször eljutott előadásaikkal a fővárosi színházakba is: Kamaraszínház, Csokonai Művelődési Ház, Szakszervezetek

Fővárosi Művelődési Háza, Thália Színház, Új Színház.

3. táblázat. A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház magyarországi főbb vendégjátékai (1993–2000)

A darab címe	Előadás éve	Helyszín
William Shakespeare: <i>Szentivánéji álom</i>	1993	Kisvárd, Határon Túli Magyar Színházak V. Fesztiválja
William Shakespeare: <i>Szentivánéji álom</i>	1994	Budapest, Kamaraszínház
Samuel Beckett: <i>Godot-ra várva</i>	1994	Budapest, Kamaraszínház
Oscar Wilde: <i>A boldog herceg</i>	1996	Esztergom, Várszínház
Giovanni Boccaccio: <i>Sólyompecsenye (Dekameron)</i>	1996	Miskolci Ifjúsági és Szabadidő Ház
Oscar Wilde: <i>A boldog herceg</i>	1997	Vasvár, Művelődési ház; Zsámbék (Romtemplom)
T. S. Eliot: <i>Gyilkosság a Székesegyházban</i>	1997	Zsámbék (Romtemplom); Szombathely, Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ; Nyíregyházi Mórircz Zsigmond Színház Krúdy Kamaraszínháza
Anton Csehov: <i>Egyfelvonásosok (Háztűznéző, Medve, A dohányzás ártalmairól)</i>	1998	Budapest, Csokonai Művelődési Ház
Oscar Wilde: <i>A boldog herceg</i>	1998	Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház; Királyszentistván
Giovanni Boccaccio: <i>Sólyompecsenye (Dekameron)</i>	1998	Szombathely; Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház; Dunaföldvár (gimnázium udvar); Esztergom (Várszínház)
J. Ford: <i>Kár, hogy K</i>	1998	Gödöllő, Kísérletező Színházak Fesztiválja
Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i>	1998	Salgótarján; Zsámbék (Romtemplom)
Anton Csehov: <i>Egyfelvonásosok</i>	1998	Vasvár, Nádasd, Nagykanizsa
Samuel Beckett: <i>Godot-ra várva</i>	1998	Balatonalmádi, Vasvár
Anton Csehov: <i>Egyfelvonásosok (Háztűznéző, Medve, Leánykérés)</i>	1999	Budapest, Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza; Gyula, Nyári Játékok Fesztiválja
Csokonai Vitéz Mihály: <i>Dorottya</i>	2000	Budapest (Thália Színház), Esztergom (Várszínház)
T. S. Eliot: <i>Gyilkosság a Székesegyházban</i>	2000	Budapest (Új Színház)

Forrás: Évkönyv az 1992/93.–2000/2001 színi évadra. Budapest: Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet

A magyarországi vendégszereplések mellett az Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház számos ukrainai és külföldi szereplést is magáénak tudhat. W. Shakespeare *Szentivánéji álom* című darabjával Szevasztopolban a Herszoni Játékok Fesztiválján léptek fel 1994-ben. Ugyanebben az évben a társulat részt vehetett az Arany Oroszlán Fesztiválon is, ahol S. Beckett *Godot-ra várva* című előadásukat mutathatták be. 1997-ben szintén két külföldi színházi fesztiválon vehettek részt, mégpedig a Lengyelországi Kontakt '97 Fesztiválon (T. S. Eliot *Gyilkosság a Székesegyházban*), valamint Tbiliszi-ben (Grúzia) a Nemzetközi Színházi Fesztiválon (Giovanni Boccaccio: *Sólyompecsenye (Dekameron)*, Oscar Wilde *A boldog herceg*, Jacques Prévert *Éjjeli látogatók*) 1998-ban pedig a Romániai Kamara Színházak Fesztiválján Csehov *Egyfelvonásosok* előadásaikkal.

Mind a magyarországi, mind pedig az ukrainai és más külföldi vendégszereplések nemcsak az egyre szélesebb körű ismeretséget hozták meg a társulatnak, hanem nívósabbnál nívósabb elismeréseket és díjakat is.

4. táblázat. A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház társulata által elnyert díjak

Díjazott	Év	Helyszín	Rendezvény	Díj
W. Shakespeare: <i>Szentivánéji álom</i>	1993	Kisvárd	Magyar Színházak Fesztiválja	A zsűri különdíja
W. Shakespeare: <i>Szentivánéji álom</i>	1994	Szevasztopol	Herszoneszi Játékok Fesztiválja	A zsűri fődíja
S. Beckett: <i>Godot-ra várva</i>	1994	Lemberg	Arany Oroszlán Fesztivál	A fesztivál fődíja
Boccaccio: <i>Sólyompecsenye</i>	1996	Kisvárd	Magyar Színházak Fesztiválja	A fesztivál nagy díja; A legjobb előadás díja; A legjobb színészi alakításért; Varga József és Trill Zsolt
Boccaccio: <i>Sólyompecsenye</i>	1996	Lemberg	Arany Oroszlán Fesztivál	A zsűri különdíja (Trill Zsolt); A legjobb női alakítás (Szűcs Nelli)

Díjazott	Év	Helyszín	Rendezvény	Díj
Eliott: <i>Gyilkosság a Székesegyházban</i>	1997	Lengyelország, Torun	Kontakt '97 Fesztivál	Legjobb alkotói díj (Vidnyánszky Attila)
Eliott: <i>Gyilkosság a Székesegyházban</i>	1998	Kisvárd	Magyar Színházak Fesztiválja	A Magyar Minisztérium fődíja
J.Ford: <i>Kár, hogy K</i>	1998	Gödöllő	Kísérletező Színházak Fesztiválja	Fesztiváldíj
Csehov: <i>Egyfelvonásosok</i>	1998	Nagyvárad	Kamara Színházak Fesztiválja	Legjobb színészi alakításért járó díj (Trill Zsolt)
Madách: <i>Az ember tragédiája</i>	1999	Kisvárd	Magyar Színházak Fesztiválja	Az Illyésalapítvány díja
Csehov: <i>Egyfelvonásosok</i>	1999	Gyula	Nyári Játékok Fesztiválja	Legjobb színészi alakításért járó díj (Trill Zsolt)
Csokonai: <i>Dorottya</i>	1998	Kisvárd	Magyar Színházak Fesztiválja	Kisebbségekért díj, a legjobb színészi alakításért járó díj (Trill Zsolt, Szűcs Nelli, Kátya Alikina)

Forrás: A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház főbb díjai 1993–2000. <http://users.atw.hu/beregszinhaz/tortenetesdijak.htm>

A legelső elismerő díjat, pontosabban a zsűri különdíját a társulat Kisvárdán a Magyar Színházak Fesztiválján kapta meg W. Shakespeare *Szentivánéji álom* című darabjukért. 1994-ben ugyanezen darabért Szevasztopolban már a zsűri fődíjával, majd pedig S. Beckett *Godot-ra várva* darabjukkal a lemergi Arany Oroszlán Fesztivál fődíjával térhettek haza. 1996-ban a társulat újra részt vett a Magyar Színházak Fesztiválján Kisvárdán illetve a lemergi Arany Oroszlán Fesztiválon Boccaccio *Sólyompecsenye* előadásukkal, ahol előbbin nemcsak a fesztivál nagydíja, de a legjobb előadás díja is hozzájuk került, utóbbin pedig a zsűri különdíja, valamint Szűcs Nelli elnyerte a legjobb női alakítás díját is.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. A Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház főbb díjai. Elérhető: 2018. augusztus 30. <http://users.atw.hu/beregszinhaz/dijak2.htm>
2. DUPKA GYÖRGY (2017). *Kárpátalja magyar művelődéstörténete: Kultúrtörténeti fejezetek Trianontól napjainkig*. Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó.
3. ENYEDI SÁNDOR (2005). *Színészek, színházak, városok: A határon túli magyar színházművészet kislexikona*. Budapest, Balassi Kiadó.
4. KORNIA ISTVÁN (2009). „Ez is rólunk szól”. *Kornya István Trill Zsolttal beszélget – INTERJÚ. Előadás közben otthon jártam, Sárosorosiban*. www.szinhaz.net. Elérhető: 2018. augusztus 30. http://www.old.www.szinhaz.net/index.php?option=com_content&view=article&id=35298:ez-is-rolunk-szol&catid=13:szinhazonline&Itemid=23
5. MOLNÁR KLÁRA–GAJDÓ TAMÁS–SOMOGYI GRÉTA–SZEREDY ÁDÁM–CSALLÓ ERZSÉBET–SZEBENI ZSUZSA–OBERNAUER GRÉTA (SZERK) (1991–2002), *Évkönyv az 1989/90.–2000/2001 színi évadra*. Budapest, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet.
6. SCHOBER OTTÓ (1996). *Színfalak előtt, mögött, nélkül: Epizódok a Beregszászi Népszínház történetéből*. Budapest, Intermix Kiadó.
7. VARGA KINGA (2014). „Nem nézőknek hízelgő csecsebecse színház”. *Szemelvények a Vidnyánszky-recepcióból (1994–2012)*. www.szinhaz.net. Elérhető: 2018. augusztus 30. <http://szinhaz.net/2014/05/13/nem-nezoknek-hizelgo-csecsebecse-szinhaz/>

